

РОЗВИТОК ОРГАНІЧНОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Олійник Т.Г., канд. екон. наук, доцентка
Миколаївський національний аграрний університет
<https://orcid.org/0000-0002-5803-2596>

Анотація. У роботі досліджено роль розвитку органічного сільського господарства як фактора забезпечення продовольчої незалежності. Проаналізовано переваги та недоліки органічного виробництва, включаючи екологічну безпеку, якість продукції, вплив на родючість ґрунту, економічні аспекти та експортний потенціал. Розглянуто можливості стимулювання розвитку органічного сільського господарства на державному рівні, такі як розробка державної стратегії, фінансова підтримка виробників, спрощення процедури сертифікації, розвиток інфраструктури, просування органічної продукції, наукові дослідження та міжнародне співробітництво.

Ключові слова: органічне сільське господарство, продовольча незалежність, екологічна безпека, сталий розвиток, державна підтримка, аграрна політика, сільське господарство, Україна.

Органічне сільське господарство, яке базується на екологічно чистих методах виробництва без використання синтетичних добрив та пестицидів, набуває все більшої популярності у світі. В Україні, яка має значний аграрний потенціал, розвиток органічного сільського господарства стає важливим фактором забезпечення продовольчої незалежності країни.

Щоб зрозуміти потенціал органічного сільського господарства, важливо розглянути його ключові переваги. Перехід до такого типу виробництва відкриває можливості для покращення екологічної ситуації, підвищення якості продукції та зміцнення продовольчої безпеки країни (рис. 1).

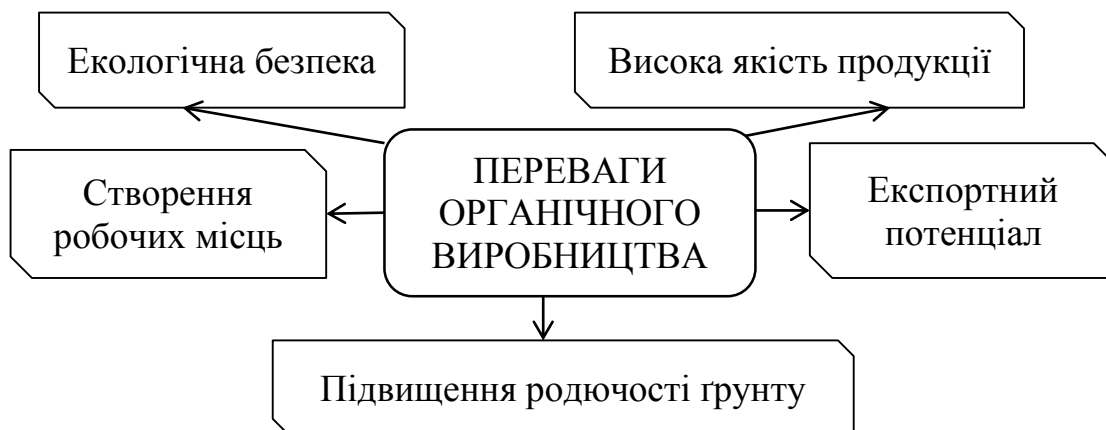

Рисунок 1 – Переваги органічного виробництва

Органічне сільське господарство має значний потенціал для сталого розвитку та продовольчої безпеки. Воно зберігає екологічну чистоту ґрунту, води та біорізноманіття, мінімізуючи використання шкідливих речовин. Органічні продукти відрізняються високою якістю та харчовою цінністю, сприяючи здоров'ю споживачів. Покращення родючості ґрунту створює сприятливі умови для росту рослин. Розвиток органічного сільського господарства створює робочі місця в сільській місцевості, сприяючи розвитку регіонів. Експортний потенціал органічної продукції відкриває можливості для українських виробників на міжнародному ринку, збільшуючи валютні надходження та конкурентоспроможність аграрного сектору [1].

Незважаючи на численні переваги, органічне виробництво також має свої недоліки, які необхідно враховувати для об'єктивної оцінки його потенціалу та розробки ефективних стратегій розвитку (рис. 2).

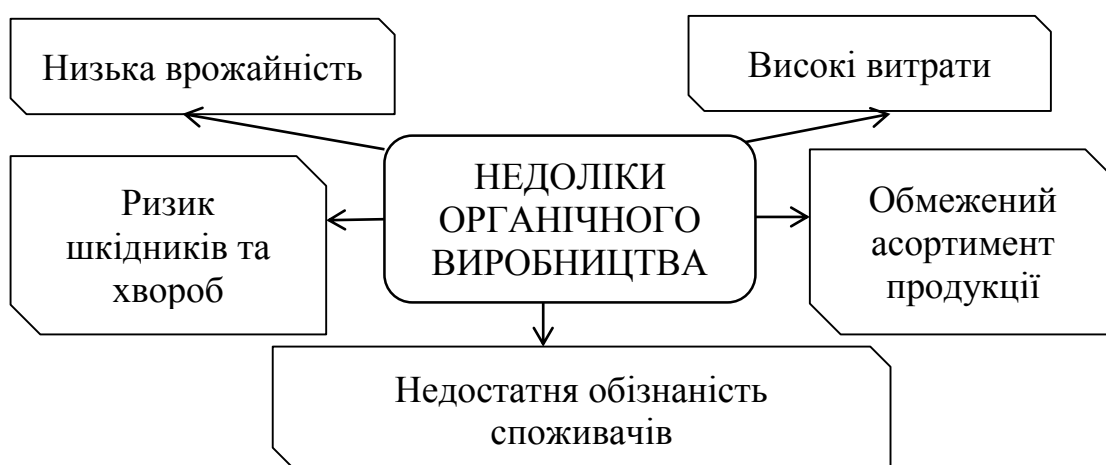

Рисунок 2 – Недоліки органічного виробництва

Однією з ключових проблем органічного виробництва є низька врожайність порівняно з традиційним сільським господарством, що може обмежувати його здатність забезпечувати великі обсяги продовольства. Крім того, виробництво органічної продукції пов'язане з вищими витратами, включаючи витрати на робочу силу, органічні добрива та сертифікацію, що робить її дорожчою для споживачів.

Інші недоліки включають підвищену вразливість до шкідників та хвороб, що може призводити до втрат врожаю, а також обмежений асортимент продукції, оскільки не всі види сільськогосподарських культур можна ефективно вирощувати органічним способом. Нарешті, недостатня обізнаність споживачів про переваги органічної продукції може обмежувати попит на неї, що ускладнює розвиток ринку органічних продуктів [2].

Для успішного розвитку органічного сільського господарства на державному рівні необхідно впровадити комплексний підхід, що включає кілька ключових напрямків. Перш за все, держава має розробити та затвердити чітку стратегію розвитку, яка визначає пріоритети, цілі та механізми підтримки цієї галузі.

Фінансова підтримка виробників є критично важливим елементом. Надання субсидій, грантів та пільгових кредитів допоможе знизити фінансове навантаження на фермерів, які переходять на органічне виробництво. Спрощення процедури сертифікації також є необхідним кроком. Зменшення адміністративних бар'єрів зробить сертифікацію більш доступною для виробників, що сприятиме зростанню кількості сертифікованих органічних господарств. Розвиток інфраструктури, зокрема логістики та спеціалізованих ринків, сприятиме оптимізації зберігання, переробки та збуту органічної продукції. Важливим аспектом є також просування органічних товарів серед споживачів через інформаційні кампанії, які спрямовані на підвищення обізнаності про переваги органічних продуктів та стимулюватимуть їх споживання. Наукові дослідження, спрямовані на розробку інноваційних технологій та методів органічного виробництва, є ключовим фактором підвищення ефективності галузі. Фінансування наукових проектів сприятиме підвищенню ефективності органічного виробництва. Міжнародне співробітництво та обмін досвідом сприятимуть залученню інвестицій та розвитку органічного сільського господарства в Україні [3].

Отже, органічне сільське господарство має значний потенціал для забезпечення продовольчої незалежності України. Державна підтримка, фінансова допомога та наукові дослідження сприятимуть зростанню органічного виробництва. Просування органічної продукції на ринку та міжнародна співпраця допоможуть залучити інвестиції та розширити експортні можливості.

Список використаних джерел

1. Амонс, С., &Красняк, О. (2023). Екологізація аграрного виробництва як основа формування системи продовольчої безпеки України. *Економіка та суспільство*, (47). [doi: /10.32782/2524-0072/2023-47-41](https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-41)
2. Vyshnevskia O., Litvak O., Melnyk I., Oliinyk T. & Litvak S. (2021) Impact Of Globalization On The World Environment. *Ukraine Journal of Ecology*, 11(1), 77-83, doi: 10.15421/2021_11.
3. Орел, А., & Дяченко, В. (2023). Сучасні аспекти розвитку органічного землеробства в умовах сталого сільського господарства. *Економіка та суспільство*, (48). doi:10.32782/2524-0072/2023-48-91

Abstract. The paper examines the role of organic agriculture development as a factor in ensuring food independence. The advantages and disadvantages of organic production are analyzed, including environmental safety, product quality, impact on soil fertility, economic aspects, and export potential. Possibilities for stimulating the development of organic agriculture at the state level are considered, such as developing a state strategy, financial support for producers, simplifying the certification procedure, developing infrastructure, promoting organic products, scientific research, and international cooperation.

Keywords: organic agriculture, food independence, environmental security, sustainable development, state support, agrarian policy, agriculture, Ukraine.